

ACC. N:R M. 8619: 1-4.

Landskap: *Blekinge*

Upptecknat av: *Gustav Johnson*

Härad: _____

Adress: *Fägerstagal. 1, Kålnäs*

Socken: _____

Ronneby

Berättat av: _____

Uppteckningsår: _____

1942

Född år _____

i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Tosia Bonnadan"

(L. u. F. 44.)

- Denna dag firades den s.k. "andra brunnshalen" - i regel och hädiskt nog på den tredje av vår kyrkan böndagar, missionsdagen. Brunnshalerna voro till an tre, av vilka den andra var den största och förnämligaste. - Ronneby Brunn, vid sekelskiftet hade sin glansperiod besöktes under de tre sommarmånaderna två "terminer" å sex veckor av mer än 2000 personer och hit koncentrerades den kringliggande bygdens nöjesliv, något vi böra ha i minne vid bedömande dagens ursprung och omfattning. Namnet "Tosia bonnaden" torde ha uppstått - om att det huvudsakligen var lantbefolkningen - "bönnerna", som efter det av -ade trägena vårarbetet hade behov av att släppa sig lösa - att göra sig e dag och ett visst spritmissbruk gav berättigande till epitetet "tosia" - nå "upprymd" ville man gärna börja "tjoa" och vara högljud. Stadsborna, som a med en viss överlägsenhet betraktade lantbefolkningen ville med detta namn en snärt åt dessa sine bröder
- Resandetillströmningen även under övriga av högsommarens söndagar var all stor men något särskiljande av en "stor" och en "liten" "Tosia bonnaden" to ej rätteligen kunna göras
3. (se 1
4. För den efterlängstade och länge planerade stadsresan gick man "van ur huse d.v.s. man följdes åt familjens samtliga medlemmar - alla ville till "Ronna och fröjdas"
5. Det var i regel inte "hux flux" man beslutade sig för resan utan redan på -ten kom man överens - släktingar, vänner och fästfolk - att på "andre brunn skulle man bege sig till Ronneby - antingen resan nu skulle ske pr. tåg, båt i förhyrd eller ägandes "charabang" eller lövad skrinda - eller för de mir väl situerade inom tremilsgården - till fots, varvid man i äldre tider gär sparade på fotbeklädnaden och gick barfota tills man kom i närheten av st -gränsen. Det avhandlades vad man skulle ha med sig i matväg och vad man skafta sig för nytt i klädväg för att imponera på "staboarna". Dessa åter i sig å sin sida för att ta emot väntade släktingar eller vänner - alltid k någon "känning", som man ville eller måste bjuda. "Friluftsafermännen" o

M. 8619:2.

II. ("Tosia Bonnadan")

BRUNNEN
BOKMÄNNES

nöjesetablissementen, som denna dag hade årets största kassa gjorde sitt bästa för att få sina företag så publikdragande som möjligt.

- De, som hade släkt eller vänner i staden sökte gärna upp dessa eller skaffa eller skaffade sig något annat ställe att hålla till på som utgångspunkt för ens utfärder och som vilopunkt mellan dagens strapatsor. Många slögo lägesfria - särskilt var "Snäckebacken" anlita'd. Så drog man omkring till olika -heter allt efter vars och ens olika lägening - några for ut till Karön - andra voro mest intresserade av "Brunnen" och anordningarna där - andra åtdede dans och tivolinöjen på "Snäckebacken", där "Karlssons karusell" och anativolinöjen voro flitigt anlita'de. - Mat och dryck fick heller icke försurnRestaurant Flora vid Brunnen, hotell "Laxen och Damstedts" i staden och m-tenterskorna i de långa bodarna vid "Fiska broen" med sina jättelika koppa-kulor och hektomber av smörreåsstaplar hade klang- och jubeldagar

I äldre tid var ett hömässobesök i kyrkan givnen regel eller ock för gudstjänsten i Brunnens gymnastiksal eller brunnspredikantens morgonbeträ

7. från musikpaviljongen i brunnsparken. Dessförrinnan skulle man hälsa på hblekingedräktsklädda flickorna i "Gamla källan" och få ett suverörsförsett av det hälsobringande men inte alltför välsmakande vattnet

8. Dagen var uteslutande ägnad rekreation och nöjen och något så pass -varsamt som att "ställa sig till ny plats" ingick i allmänhet inte i ungnas program, vilket mera torde ha varit fallet vid de stora marknaderna 10^a s. 12

9. Brunnsmusiken, som då för tiden utgjordes av uniformerad militärmus från olika regementen - oftast Karlskronaregimentärerna - konserterade flid hela dagen - dels vid Brunnen, dels på middagen i stadsparken - det var fa kläm i musiken den tiden. Dansen trådades flitigt dels vid Brunnen dels å -backens dansbana samt i senare tid även i Folkets Park

(se föreg.)

10. Hemfärden anträdde i regel samma dag på kvällen i samma ordning som hitri regel med extra-tåg och båtar förutsatt att man inte uppträtt så livlig man fått "inackordering hos Finkelar i Kurran" och måste stanna till på födag, vilket dessbättre ej hörde till vanligheterna

M. 8619:3.

Halmö den 15/9 1942

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARI

Herr Professor C.W.v. Sydow

Lunds Universitets Folkminnesarkiv

L U N D.

Betr. "Posia Bonnaden" - LUF 44

Med intresse har jag tagit del av Eder ärade skrivelse i rubr. fråga och v. gärna, så långt möjligt, besvara de medd. rätt märkta frågorn till komplett av tidigare lämnade uppgifter

- 1) I Komnebytrakten sadés alltid "Posia Bonnaden". Benämningen "Posseete Bom" torde i så fall hänföra från västra Blekinge, där Grannskapet till Skåne "sm av sig" i folkrådet (danska "tosset")
- 2) Vid tiden 1905 - 1910 förekom ej karnevalståg - möjligen tidigare och i så med brunngästerna som anordnare. Möjligen ha de å senare tid av "Folkets Parti" anordnade "handverksståg" ett härstämningssurprung från dessa karnevalståg.
- 3) "Partier" mellan ungdomarna - troligt med de begränsade kommunikationer mellan ungdomarna som denna tid stodo till buds - men någon "offentlighet" i vidsträ mening torde då som nu inte ha förekommit på "den vägen, som leder till min"
- 4) Kryddkravster förekommo även om de ej voro obligatoriska - flickorna utmär med dem den, som de önskade till hjärtevän
- 5) I en mansålder bakåt torde dagen ha förlupit ungefär som vid sekelskiftet annorledes är mig inte bekant
- 6) Här relaterade skildring hänför sig till tiden 1905 - 1910
- 7) Böndagshelgen hölls strängt i ära. Klädseln var i regel svarta högtidsklä för såväl män som kvinnor. Kyrkobesök - i regel med nattvardsgång - var regel Om någon särskild rangordning skall uppdragas torde nog första böndagen, be och fjärde böndagen, tacksägelsedagen vara största firningsämnen.

=====

Jag tackar för Eder utförliga och grundliga specifikation av denna gamla

M. 8619 : 4

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

- hängkomsteerna därav ha berett mig odelat nöje.

Med utmärkt högaktning

G. JOHNSON

Ingenjörs

Tragerstegatan 1, Melmö.

Malmö den 11/7 1942

M. 8619.

Herr Redaktör Oscar Bengtsson

R O N N E B Y.

Härmed några hälskomster från barndomens Ronneby och Utosia Bonnadan som ett bidrag till Ronneby-Postens pristävlan. Ämnet var väl funnet har berett mig stort nöje att ur minnet framkalla. Ev. "bonus" kommer att placeras som prenumerationsavgift för Ronneby-Posten för 1943.

Åter ett varmt tack för alla högtidstunder tillsammans med R:

- en

Med tacksam hälsning i denna besvärliga tid

Edler förbundne

GUSTAV JOHANSSON

Ingenjör

Fagerstagan 1, MALMÖ.